

Hyvinvointialueen vammaisneuvoston kokous

Aika keskiviikko 23.4.2025 klo 16.00

Paikka Teams-yhteys

Osallistujat: Pauli Ritola pj. paikalla
Tuula Räikkönen vpj. paikalla
Maija Aatelo vpj. paikalla
Robert Almiola ei paikalla
Minna Manninen paikalla
Hannele Käenaho-Virtala ei paikalla
Janne Riekki paikalla
Monica Ståhls-Hindsberg paikalla ja sihteeri
Jyrki Laakso, paikalla poistui n kello 17
Jonas Lindström paikalla
Håkan Westerholm paikalla

Tulkit: Katarina Kivistö, Kirsi Lahti.

Hanna Kaunisto ei paikalla
Maritta Koskinen ei paikalla
Rebecca Sjöberg paikalla 16.00–17.15

- 1. Kokouksen avaus laillisuus ja päätösvaltaisuus.**
Kokousavattiin kello 16:00, ja todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.
- 2. Vierailija laatupäällikkö** Rebecca Sjöberg: tuli paikalle 16.30.

Kertoi:

- Tarkastuskäynneistä;
-toteutettu yli 46 vuonna 2024
-reaktiivisia valvontaprosesseja käynnistetty yht. 18, joista 14 yritysten tuottamaan palveluun
- Omavalvonta: yleinen esittely mitä tämä sisältää hyvinvointialueella.
- Uutta valvonnassa: Vuonna 2025 keskitytään enemmän avopalveluiden sekä viranomaistyön valvontaan.
- Asiakas- ja potilasturvallisuus strategia hyvinvointialueella, vuodet 2023 ja 2024.
- Laatutyö hyvinvointialueella: miten jatkunut vuoden 2025 aikana.
-Laatutyöhön koulutettu 165 henkilöä.

Keskustelua seuraavista asioista:

- Vammaispalveluiden yksiköiden valvonnasta ja tarkastuskäynneistä, jotka sisältävät mm. toteuttamissuunnitelman tarkastusta, itsemääräämisoikeus, lääkesuunnittelu, asiakassuunnitelmat, kirjaukset ym.
- Suomenruotsalaisten tulkkaus – laatua kuurovammaisten palveluissa heikkoa. Vaikeudet saada tulkkausapua hyvinvointialueella.
- Poistumisharjoitukset – kuka vastuussa Askolan ala-asteella poistumisharjoituksista.
- Vammaispalvelupäätökset – miten seurataan ja valvotaan
- Henkilökohtaisia avustajia välittävien yritysten toiminnan ongelmista, palvelusta, poissaolojen aiheuttamista ongelmista ja palautteiden vastaanottamisesta – miten valvonta toteutetaan.
- -Laadunvalvontaan pitää lähettää tietoa siitä, miten palvelut toteutuvat, jolloin ottavat kohteen tutkittavakseen.
- Vammaispalveluhakemusten vastaanottamiseen liittyvät muutokset, valvotaanko lainmukaisuuden toteutumista palveluiden kehittämisessä?
- -Laadunvalvonta valvoo lopputulosta.
- Hoitotarvikejakelu, toimii huonosti
- Kotihoidosta, hygieniaosaamisessa, haasteita kotihoidon työntekijöiden osaamisessa tarvitaan hygieniahoitajan tekemää perehdytystä.
- Pelastuslaitoksen harjoitukset, kuka valvoo, että koulu toteuttaa poistumisharjoitukset oikein? AVI viime kädessä valvova viranomainen.
- Valvotaan hyvinvointialueen tehtyjä päätöksiä ja miten toimitaan. Mutta kuka valvoo kielteisiä päätösten seuranta?

3. **Pöytäkirjantarkastajien valinta:** Janne Riekki ja Tuula Räikkönen

4. **Esityslistan hyväksyminen.** Esityslista hyväksyttiin lisäyksien jälkeen, jotka tuli kohtaan Muut asiat.

5. **Edellisten kokousten päätösten seuranta**

5.1 Toimintakertomus

Lähetetty neuvoston jäsenille tänään puheenjohtajalta. 23.4.2025.

Keskustelu: Tuula Räikkönen totesi, että puuttuu muutamat asiat mitkä hän kokouksessa luetteli.

Päätös: Toimintakertomus täydennetään, ja lähetetään neuvoston jäsenille luettavaksi. Tuula Räikköselle (vpj) lähetettävä muutosehdotukset 26.4. kello 12 mennessä.

5.2 Osallisuustyöpaja, Maija Aatelo ja Minna Manninen

Keskustelu: Minna Manninen kertoi tilaisuudesta, paikalla oli ollut n.15–20 ihmistä. Työpaja-työstö *Unelmiä Porvoo* Työpajoissa

tässä Maija ja Minna toivat vammaisten näkökulmaa esille, eli miltä näyttää vammaisten henkilöiden Unelmien Porvoo.

Työpajassa työstettiin myös tiekarttaa vammaisen henkilöiden poluista hyvinvointialueella.

Toinen työpaja tulossa, epäselvä koska, edellisessä kokouksessa päätetty, että Maija Aatelo ja Minna Manninen osallistuu myös seuraavaan työpajaan.

5.3 AVH-potilaiden kuntoutuspolku edelleen epäselvä.

Keskustelu: Tuula Räikkönen kertoi epäkohdista liittyen AVH potilaiden kuntoutukseen.

Päätös: Tuula Räikkönen selvittää enemmän mikä on AVH potilaiden kuntoutusmahdollisuudet hyvinvointialueella. Mikäli vaatii toimenpiteitä vammaisneuvostolta, tehdään selvityksen jälkeen päätös mahdollisesta kannanotosta.

6. Vammaispalveluhakemusten käsittely

THL vammaispalvelun käsikirjassa kohdassa ”Hakemus ja asian vireilletulo selvitetään”, että palveluiden hallintolain 19§ merkitystä sosiaalihuoltolain palveluiden hakemisessa: - Sosiaalihuollossa asia voi tulla vireille yhteydenotolla, jonka ei tarvitse olla kirjallinen tai noudattaa jotakin tiettyä muotoa. Hakemus voi siis olla myös suullinen. Hakijan ja sosiaalityöntekijän oikeusturvan takia ja asian sujuvan hoitamisen turvaamiseksi hakemus on kuitenkin hyvä tehdä aina kirjallisesti. Jos asiakas ilmaisee vaatimuksensa suullisesti, sosiaalihuollon työntekijän on kirjattava ne.

-Yhteydenottaja voi olla asiakas itse, viranomainen, vanhempi, huoltaja, puoliso tai muu asiakkaan edustaja.

-Yhteydenotto voi tapahtua puhelimitse, se voi olla hakemus tai muu kirjallinen ilmoitus tai henkilökohtainen työntekijän tapaaminen.

-Asia on käsiteltävä viivytyksettä. Tämä vaatimus koskee palvelutarpeen arviointia, asiakassuunnitelman laatimista sekä palveluja ja tukitoimia koskevien päätösten tekoa. Sosiaalihuoltolaki 36 §

Sosiaalihuoltolaki 45 §

-Vammaispalvelua koskevaa hakemusta ei kuitenkaan voi ilman asiakkaan suostumusta jättää käsittelemättä

vammaispalveluhakemuksena ja käsitellä muun lain nojalla järjestettäviä palveluja koskevina hakemuksena

<https://thl.fi/julkaisut/kasikirjat/vammaispalvelujen-kasikirja/asiakasprosessi/asian-vireille-tuleminen-ja-hakemus>.

-Palveluntarvitsijalta tulleen tiedon mukaan vammaispalveluiden käytäntöihin on tehty muutoksia, joista ei ole tiedotettu

vammaispalvelun asiakkaille eikä alueelliselle vammaisneuvostolle.

-Sen sijaan, että vammaispalveluun lähetetty hakemus olisi otettu käsittelyyn tai siirretty eteenpäin vammaispalvelun sisällä, hakijalle on kerrottu vammaispalvelua koskevasta muutoksesta, ja hakijaa on kehoitettu lähettämään hakemuksensa Itä-Uudenmaan

vammaispalveluihin Porvoossa sijaitsevaan osoitteeseen postitse, josta hakemukset jaetaan eteenpäin käsiteltäviksi.

-Itä-Uudenmaan hva:n nettisivuilla on lomakkeita, jotka täytyy tulostaa. Osa lomakkeista on hyvin pientä tekstiä, jolloin lomake on vaikea lukea ja täyttää. Osassa lomakkeista on tieto turvapistimahdollisuudesta, osasta tieto puuttuu.

-Kaikilla palveluntarvitsijoilla ei ole mahdollisuutta käyttää nettiä. - Tällainen järjestämistapa on ristiriidassa THL sivuston esittämien lakien ja ohjeistusten kanssa.

Keskustelua: Ristiriita hakemusten kanssa, mm kerrottu asiakkaille, että kaikki hakemukset lähetettävä yhteen osoitteeseen. Epäselvyyksiä miten hakemus saadaan tuoda esille ITUA vammaispalveluun, myös epäselvyyksiä miten tiedotettu asiakkaille hakemuksista. Työntekijät antavat ohjeeksi, että kirjallinen hakemus on laitettava. Tämä on lainvastaista koska myös suullisesti voidaan toimittaa hakemusta.

Todettu kokouksessa monta asiaa olevan lainvastaisia.

- Hakemukset pitäisi käsitellä 7 vrk sisällä, mikäli kiireellinen, muuten 14 vrk sisällä.
- Hakijalla pitää olla mahdollisuus lähettää omalle työntekijälle.
- Hakemuksen muoto voi olla suullinen, kirjallinen tai muu laissa hyväksytty muoto.

Päätös: Vammaisneuvosto tekee kantelun asiasta, Tuula Räikkönen tekee ehdotuksen ja lähettää neuvoston jäsenille luettavaksi. Kantelu lähetetään suoraan Aluehallitukselle, koska kyse laki rikkomuksesta.

7. Vammaisneuvoston lähetetyt lausunnot

7.1 Ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen palvelukuvaus (2.4 mennessä). On lähetetty 2.4. 2025, laatijat Tuula Räikkönen ja Monica Ståhls-Hindsberg.

7.2 Ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen myöntämisperusteet (2.4.mennessä). On lähetetty 2.4.2025, laatijat Tuula Räikkönen ja Monica Ståhls-Hindsberg.

8. Vammaisneuvostolta pyydetty lausunnot

8.1 Jalkaterapian sääntökirja (18.4 mennessä)

Päätös: Ei katsottu tarpeelliseksi lausua.

8.2 Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma (25.4 mennessä)

Päätös: Puheenjohtaja pyytää lisää aika mahdollisuutta 5.5.2025 asti. Minna Manninen ja Maija Aatelo työstää yhdessä. Maija Aatelolle lähetetään kommentit.

8.3 Vammaispalvelulain mukaisen lyhytaikaisen huolenpito hankinta (5.5 mennessä)

Päätös: Monica Ståhls-Hindsberg ja Tuula Räikkönen työstää.

8.4 **Lisäys kokouksen aikana** Lapsiperheiden kotipalvelun myöntämisperusteista (viimeistään 29.4.2025 mennessä).

Päätös: Minna Manninen ja Janne Riekkinen työstää.

8.5. **Lisäys kokouksen aikana** Henkilökohtaisen avun työnantajamalli. Uuden ohjeen tarkastus (30.4.2025 mennessä)

Päätös: Maija Aatelo ja Tuula Räikkönen tarkistaa, että edelliset kommentit on otettu huomioon uudessa mallissa.

9. Aluevammaisneuvoston kokouksien valmistelu/ sihteeriresurssi

-Vammaisneuvoston tehtäviin kuuluu lausuntojen antaminen ja oma-aloitteinen asioiden esiin nostaminen viranhaltijoille sekä mm. kannanottojen ja aloitteiden tekeminen.

-Yksi hyvinvointialueen saama hyöty vammaisneuvostotyöskentelystä on se, että palveluiden ongelmakohdat ja toimimattomuus saataisiin korjattua jo ennen päätöksentekoa. Näin hyvinvointialue säästyisi aikaa vieviltä korjauksilta, ja mahdollisilta lisäkustannuksilta.

-Valmistelevan kokoonpanon kokousajasta on suuri osa kulunut sellaisten tietojen etsimiseen, jotka tavanomaisesti kuuluvat sihteerin tehtäviin, mikä aika on jäänyt puuttumaan esityslistoille tuotavien asioiden sisällöllisestä valmistelusta. Kokoonpanon toive on, että sihteeriresurssi saataisiin kohdilleen, jotta kokoonpano pääsisi paneutumaan sisällöllisiin tehtäviin niiden vaatimalla tavalla.

-Vammaisneuvoston työskentelytapaan kuuluu eteneminen keskustelun ja eri näkökulmien keräämisen kautta. Jos perinteisesti sihteerille kuuluvat tehtävät eivät kasautuisi kokoonpanon hoidettaviksi, kokoonpanolle jäisi aikaa riittävästi taustoittaa käsiteltäviä asioita.

-Sekaannusten välttämiseksi valmistelevaa kokoonpanoa jatkossa ehdotetaan nimitettävän työvaliokunnaksi, joka vastaa tehtävän sisältöä.

Alueellisen vammaisneuvoston pöytäkirjoista 25.9.2024 on viimeisin, joka on Itä-Uudenmaan sivuilla esillä. Kokouksia on pidetty sen jälkeen useita.

Sihteeriresurssien riittämättömyys hankaloittaa

aluevammaisneuvoston toimintaa. Aloite asiasta Aluevaltuustolle.

Keskustelu: Tällä hetkellä puutteelliset sihteeriresurssit

Päätös: Maija Aatelo ja Monica Ståhls-Hindsberg tekee aloitteen, toukokuun 2025 loppuun mennessä.

Tuula Räikkönen lisää toimintakertomukseen sihteeriresurssien tärkeyden vammaisneuvoston sekä työryhmän työskentelyyn toimivuudelle.

10. Soveltamisohjetyöryhmän kuulumiset
Harkinnanvaraiset etuudet käsittelyssä.

Keskustelu: Siirretään seuraavaan kokoukseen. Päätettiin käsitellä seuraavassa kokouksessa aihetta, miten vammaisneuvoston osallistaminen vammaisia koskien asioiden valmistelutyöhön etenee.

11. Alueellinen esteettömyystyöryhmä

Alueellinen esteettömyystyöryhmä perustettu, perustajat esteettömyysasiantuntija Jukka Suhonen ja hyvinvointikoordinaattori Minna Mattila.

Keskustelu: On hyvä asia, että tarpeelliseksi jo osoittautunut esteettömyystyöryhmä on perustettu. Vammaisneuvostoedustajia kutsutaan esteettömyystyöryhmän kokouksiin tarvittaessa. Se, että vammaisneuvostoedustajat eivät ole kokoonpanon jäseniä, koetaan selkeäksi puutteeksi. Kutsutaan Jukka Suhonen kertomaan asiasta aluevammaisneuvostolle.

Päätös edellisessä kokouksessa: Jukka Suhonen tulee kesäkuun kokoukseen esittelemään työryhmän toimintaa.

12. Liikkumisen tuki -ajankohtaiset asiat

-Maaliskuun tilasto - Ajamatta jääneet matkat ilmoitetaan epämääräisesti, jolloin todellisia ongelmia ei pystytä korjaamaan.
-Ehdotetaan, että Vammaisneuvosto kirjallisesti vaatii raportointijärjestelmän kehittämistä informatiiviseksi.
-Asiakasraati puuttuu yhä
-Asiakasohje puuttuu

Keskustelu: Asiakasraati puuttuu, ohje puuttuu, maaliskuun tilastot puuttuvat edelleen.

Päätös: Aloite Palvelujen järjestämisen lautakunnalle. Tuula Räikkönen ja Janne Riekkinen työstää seuraavaan kokoukseen.

13. Vammaisneuvoston aloitteet ja muu toiminta

13.1 Hoitotarvikejakelun muutoksista

-Maksuttomien hoitotarvikkeiden ja -välineiden tilaus- ja toimituskäytännöt ovat muuttuneet 3.2.2025 alkaen
-Kaikki hoitotarvikejakelua tarvitsevat eivät ole saaneet tiedotetta asiasta, ja epätietoisuus on herättänyt huolta mm. siitä, miten kaukaa tai mistä tarvikkeet joutuvat jatkossa hakemaan, sekä siitä, miten tarvikkeita jatkossa tilataan.
-Nettisivuilla puhelintilausvaihtoehto on huomaamattomalla tavalla vahvaa tunnistautumista vaativan sähköisen lomakkeen vaihtoehtona. Sekaannusta sivustolla on myös siinä, voiko

lomakkeen täyttää ilman vahvaa tunnistamista vai ei.
-Tiedotteen puuttumisen takia ihmiset ovat joutuneet etsimään tuttaviltaan yms. tietoa hoitotarvikejakelun toiminnasta.
-Selvitetään asiaa (kesken)

13.2 Kannanotto maksuhojennukset ja vapautus (kesken)

13.3 Aloite valtuustolle Itä – Uudenmaan vammaispoliittisen ohjelman laatimisesta (kesken)

13.4 Työryhmien kokouspalkkiot

Kootaan selostus, jossa kuvataan aluevammaisneuvoston kokouksia valmisteleavan kokoonpanon tehtävät, viranhaltijoiden perustamien työryhmien merkitys sekä IU vammaisneuvoston lausuntojen tarvittava panostus (kesken).

Päätös: Asiat käsittelyssä tai kesken, siirretään kohta 13 kokonaisuudessaan seuraavaan kokoukseen.

14. Tiivistelmät valtuuston ja lautakuntien kokouksista

14.1 Aluevaltuuston (11.3) ja aluehallituksen (10.4) vammaisia ihmisiä koskevat asiat
-Ei uutta

14.2 Palvelujen järjestäminen -lautakunta (19.3)
-Ei uutta

14.3 Kehittäminen ja yhteistyö -lautakunta (9.4)
-Pauli Ritola kertoi terveiset: Mikko Nieminen kertoi 24.3.2025 toteutetun Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen järjestämän osallisuustyöpajan sisällöstä. Työpajassa kehittäminen ja yhteistyö -lautakuntaa edustivat jäsenet Eila Kohonen, Mari Lotila, Ilkka Luusua ja Mikko Nieminen.
-Kehittäminen ja yhteistyö -lautakunta päätti esittää aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle, että ne merkitsevät tiedoksi liitteenä olevan alueellisen laajan hyvinvointikertomuksen ja vuosiraportin 2024.
-Järjestöyhteistyö siirtyy Palvelujen järjestäminen -lautakunnalle.

14.4 Kansalliskielilautakunta (15.4).
-Håkan kertoi yleisesti; käsiteltiin palkkioasioita, kielitaito kysymykset
-Hyvin lyhyt kokous.
-Seuraavaan kokoukseen osallistuu Joonas Lindström.

14.5 Varautuminen ja turvallisuus –lautakunta (25.2)
Håkan osallistui, kertoi yleisesti;

-Varaturva työryhmä, valmistelee kuinka tulevaisuudessa turvataan asioita. Toivovat myös vammaisten henkilöiden osallistumista.

15. Kunnallisten vammaisneuvostojen kuulumiset

15.1 Askola
-Ei kokousta.

15.2 Lapinjärvi
-Ei kokousta. Pauli Ritola osallistui Lapinjärven Esteettömyys-työryhmä kokous, vammaisasioissa.

15.3 Loviisa
-Ei ole ollut kokousta. Jyrki on poistunut (kello 17).

15.4 Myrskylä
-Ei edustajaa.

15.5 Porvoo
-M. Aatelo; ei erikoista.

15.6 Pukkila
-Ei edustajaa.

15.7 Sipoo
-Kokous pidetty, ei erikoista.

16. Ilmoitusasiat

16.1 Verkostoituvat vammaispalvelut Klo 9.00 perjantaisin 25.4 ja 16.5.

16.2 Pohjoismainen henkilökohtaisen avun osaamiskeskuksen tapaaminen Suomessa 7-9.5.2025. Maija Aatelo.

16.3 Mahdollisesti 19.5.Porvoossa varautumiskoulutus

17. Muut asiat

- STM lausuntopyyntö liittyen ensihoitoon – **lisätty kokouksessa.**
Tuula Räikkönen kertoi sisällöstä. Viim. 25.5. mennessä annettava lausunto. Tuula Räikkönen, Pauli Ritola, Monica Ståhls-Hindsberg, Minna Manninen. Tuula laittaa STM linkki, Monica Ståhls-Hindsberg laittaa teams kokouskutsun.
- Jukka Suhonen, esteettömyysasiantuntija tulee kesäkuun kokoukseen.
- **Päätös:** Katja Blomberg pyydetään kertomaan kehittämisasioista liittyen alueen vammaisten tarvitsemiin

palveluihin. Pauli Ritola on yhteydessä Katja Blombergiin. Mikäli Katja Blombergille ei sovi, pyydetään Annette Karlssonia.

18. Seuraavat kokoukset

Keskiviikko 21.5.2025 klo 16.00
Keskiviikko 11.6.2025 klo 16.00
Keskiviikko 27.8.2025 klo 16.00

19. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin kello 19.15.

Pauli Ritola
puheenjohtaja

Monica Ståhls-Hindsberg
sihteeri

Pöytäkirjantarkastajat

Tuula Räikkönen

Janne Riekki

Tämä pöytäkirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Jakelu

Hannele Käenaho-Virtala
Håkan Westerholm
Janne Riekki
Jonas Lindström
Jyrki Laakso
Maija Aatelo vpj.
Minna Manninen
Monica Ståhls-Hindsberg
Pauli Ritola pj.
Robert Almiala
Tuula Räikkönen vpj.

Hanna Kaunisto
Maritta Koskinen